

Starten met gepersonaliseerd leren? Experimenteer!

Gepersonaliseerd leren wordt vaak in één adem genoemd met ict, maar het begint niet met ict. Het begint met de gedachte dat kinderen beter af zijn als ze op maat worden bediend. De praktische invulling is nog niet zo eenvoudig, weet Rogier Borggreve, algemeen directeur Heutink ICT. 'Iets compleet anders doen is lastig, dat gaat niet in één keer. Er moet een knop om in het hoofd.'

Door **Tefke van Dijk**

Bij gepersonaliseerd leren gaat het erom dat je de leerling op maat bedient met datgene waar hij behoefte aan heeft. Dat is heel breed en het kan voor iedere school anders uitpakken. Op internet zijn veel verschillende definities te vinden. Van de term 'onderwijs op maat' tot 'passend onderwijs'. Rogier Borggreve: 'Om in de praktijk invulling te geven aan gepersonaliseerd leren, heb je om te beginnen de juiste content nodig. Leerlingen leren vaak vooral visueel of tekstueel of auditief. Nu is het lesmateriaal vaak *one size fits all*, één methode voor de hele groep. Terwijl bepaalde hoofdstukken van een andere methode, en dus van een andere uitgever, soms beter aansluiten bij de leerbehoefte van een leerling.'

CAFETARIAMODEL

Borggreve pleit voor een leerarrangement waarbij iedere methode in stukjes is gehakt, zodat je in de klas alles op maat kunt aanbieden. 'Op die manier kun je het onderwijs individueel arrangeren: je zoekt voor ieder kind de juiste stukjes content. Als een cafetariamodel: verschillende smaakjes voor verschillende kinderen.' Voor gepersonaliseerd leren heb je een device nodig, denken veel mensen meteen. Digitale componenten brengen zeker voordelen met zich mee, maar het moet wel goed gefaciliteerd zijn op school. Dat betekent goede wifi-

verbindingen, passende apparaten én een eigen inlog voor ieder kind. Borggreve benadrukt: 'Ict is altijd faciliterend. Gepersonaliseerd leren kan ook op papier, al is dat vaak wel complexer en het kost veel tijd. Digitaal kun je een filter aanbrengen op basis van de behoeften van een kind. Vervolgens kun je de leerling passende contentblokken aanbieden.'

VERANDERING WERKT VAN ONDERAF

Om gepersonaliseerd leren goed te kunnen implementeren moet er nog wel veel gebeuren. 'Iets compleet anders doen, is lastig, dat gaat niet in één keer', aldus Borggreve. 'Er moet een knop om in het hoofd. Leerkrachten vinden het niet altijd makkelijk om ieder kind apart te bedienen. Ook zijn de mogelijkheden vanuit uitgeverijen vaak nog beperkt. Bij arrangeren wil je niet de hele methode afnemen en alleen betalen voor wat je gebruikt. Adaptief leren gebeurt nog maar minimaal in Nederland. Er zijn nu eenmaal veel redenen om iets niet te doen. Verandering werkt van onderaf beter dan van bovenaf. Scholen en leerkrachten moeten het echt willen, dat betekent een attitudeverandering. Je moet bereid zijn om het anders te doen, overtuigd zijn en er energie in willen steken. Leerkrachten zien het nu vaak als iets heel complex en de tijd van leerkrachten is beperkt.'

GEEN KANT-EN-KLARE OPLOSSING

Gepersonaliseerd leren is een brede ontwikkeling en een complex iets met veel partijen: scholen, uitgeverijen en zelfs de overheid. Voor gepersonaliseerd onderwijs is geen kant-en-klare oplossing, er zijn geen draaiboeken voor. Iedere onderwijsorganisatie is anders en iedere leerkracht is anders. De belangrijkste vragen zijn: kan ik dit, wil ik dit en wanneer wil ik dit? Als je ermee wilt starten, begin dan klein en experimenteer. Met wereldoriëntatievakken kun je eenvoudiger experimenteren dan met taal en rekenen. Kom uit je comfortzone en ga zoeken op internet. Je merkt snel genoeg of het past of niet. Het hoeft ook niet direct digitaal. Met een papieren portfolio kun je het ook uitproberen.

Kijk op heutink-ict.nl onder actueel voor de blogserie over het ict in het onderwijs.

**‘Laat je de kop
niet gek maken
en duik nergens
blindelings voor
100 procent in’**

GELUKKIGER

Met gepersonaliseerd onderwijs kun je het maximale uit een kind halen, meent Borggreve. Door het in zijn kracht te zetten en het een uitdaging te bieden, heb je gelukkigere kinderen, en gelukkigere volwassenen. Een kind dat heel goed is in rekenen en slecht in taal zal later eerder een accountant worden dan vertaler of redacteur. ‘Gepersonaliseerd leren betekent dat je in je eigen tempo en op eigen niveau je basiskennis opdoet. Van daaruit ontstaat differentiatie eigenlijk vanzelf, doordat kinderen sneller gaan in zaken waar ze goed zijn. Natuurlijk is een bepaalde basiskennis heel belangrijk maar daarna kun je zo snel mogelijk gaan differentiëren, zodat je het maximale haalt uit datgene waar je goed in bent. In de doorlopende leerlijn is gepersonaliseerd leren vervolgens ook nodig in het voortgezet onderwijs. Een kind kan dan rekenen op vwo- en qua taal op vmbo-niveau zitten.’

TRENDS EN HYPES

In een blogserie op de eigen website wil Heutink ICT aandacht besteden aan uitgesproken trends en soms misschien hypes in onderwijs en ict. Over welke trends en hypes hebben we het dan? ‘Er zijn zoveel ontwikkelingen in onderwijsland, zoveel trends. Bring your own device, talentontwikkeling, passend onderwijs, 21st century education. Mooie kreten, maar wat wil je ermee? Leerkrachten zien vaak door de bomen het bos niet meer en in de praktijk betekent dat soms dat ze niets meer doen. Wij willen diverse onderwerpen naar een normaal niveau brengen, de rust bewaren. Het onderwijs in Nederland is niet slecht, en vernieuwing is niet altijd beter. Laat je de kop niet gek maken en duik nergens blindelings voor 100 procent in. Pak het gefaseerd aan. Ict in onderwijs is geen revolutie, eerder evolutie.’ <<